

**II. ULUSLARARASI
İSLAM TİCARET HUKUKU KONGRESİ
“GÜNÜMÜZDEKİ MESELELER”**

**II. ULUSLARARASI İSLAM TİCARET HUKUKU KONGRESİ
“GÜNÜMÜZDEKİ MESELELER”**

Editör

Prof.Dr. Mehmet Bayyigit

Yayın Koordinatörü

Lokman Koyuncuoğlu

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Bayyigit

Prof. Dr. Ramazan Altıntaş

Prof. Dr. Ahmet Yaman

Yrd.Doç.Dr. Necmettin Güney

Dr. Hüseyin Çiftçi

Ali Deresoy

Lokman Koyuncuoğlu

www.islamticarethukuku.org

Dizgi

M.Sinan Ünaldı

Baskı

Servet Ofset Ltd.Şti.

Matbaacılar Sit.Yayın Cd.9.Blok No:50

Karatay/KONYA Tel:0332 342 02 32

ISBN

978-605-66970-0-5

**KTO Karatay Üniversitesi Yayınları
KONYA, Aralık 2016**

ONUR KURULU

Prof. Dr. Hayreddin KARAMAN
Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER
Prof. Dr. Bayram SADE
Selçuk ÖZTÜRK

KONGRE GENEL SEKRETERLİĞİ

Prof. Dr. Mehmet BAYYİĞİT
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Prof. Dr. Ahmet YAMAN

BİLİM KURULU

Prof.Dr. Abdüsettar EBU ĞUDDE
Prof.Dr. Ahmet YAMAN
Prof.Dr. Ali BARDAKOĞLU
Prof.Dr. Ali KARADÂĞİ
Prof.Dr. Faruk BEŞER
Prof.Dr. Hamdi DÖNDÜREN
Prof.Dr. Mehmet BAYYİĞİT
Prof.Dr. Muhammed Naim YASİN
Prof.Dr. Necdet ŞENSOY
Prof.Dr. Orhan ÇEKER
Prof.Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Prof.Dr. Salih TUĞ
Prof.Dr. Servet BAYINDIR
Şeyh Abdullah Süleyman El MENÎ
Prof.Dr. Yusuf Ziya KAVAKÇI
Prof.Dr. Muhammed Mustafa ZUHAYLİ
Doç.Dr. Said BUHRAVA

YÜRÜTME KURULU

Yrd. Doç. Dr. Necmeddin GÜNEY
Dr. Hüseyin ÇİFTÇİ
Ali DERESoy
Lokman KOYUNCUOĞLU
Ahmet ÇELİK

II. Uluslararası İslam Ticaret Hukuku Kongresi
“Günümüzdeki Meseleler”

işbirliğiyle gerçekleştirilmiştir.

TAKDİM

“I. Uluslararası İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri Kongresi”, Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi ile Kombassan Holding’in işbirliğiyle 25-29 Eylül 1996 tarihleri arasında Konya’da düzenlenmiş, ülkemizden ve yurt dışından çok sayıda ilim adamı, âlim ve konusunda uzman kişilerin katılımıyla, iş dünyamızın iktisadi ve ticari sorunlarına, İslam ilkeleri ve ilim geleneği içinde çözümler üretilmeye çalışılmış ve bunlar (tebliğler, müzakereler, sonuç bildirileri) geniş hacimli bir kitap halinde ilgililere sunulmuştur.

İlk kongremizden bu yana uzun sayılabilecek bir zaman diliminde, iktisadi/ticari hayatımızın yeni, farklı çok sayıda sorunlarla karşı karşıya kaldığı, cevap bekleyen soruların çoğaldığı görülmüştür. Müslüman bireyler başta olmak üzere, iş dünyamızın, girişimcilerimizin, ticaret erbabının biriken bu meseleler’e cevap bulabilmek için kongremizin ikincisinin toplanması bir ihtiyaç olarak ortaya çıkmıştır. Geçen zaman içinde bu kongrenin ne kadar büyük toplumsal karşılığı olduğu da müşahede edilmiştir.

Bu nedenle, İslam Ticaret Hukuku Kongremizin, düzenli zaman aralıklarıyla toplanması, iş dünyamızın her geçen gün yenilenen, çeşitlenen ve karmaşıklaşan problemlerine, İslam Hukukunun ilke, hüküm ve amaçları çerçevesinde çözümler üretmesi zaruret haline gelmiştir.

İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri Kongremizin ikincisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya Ticaret Odası ve KTO Karatay Üniversitesi’nin işbirliğiyle 15-18 Eylül 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Elimizdeki kitap, kongrede sunulan tebliğler, tebliğler üzerine yapılan müzakereler, açıklamalar, soru ve cevaplar ile sonuç bildirilerinden oluşmaktadır. Kongrede Arapça sunulan tebliğ ve müzakerelerin orijinal metniyle birlikte Türkçe tercümesi de verilmiş, sonuç bildirileri de Türkçe-Arapça ve İngilizce olarak okuyucuya sunulmuştur.

Ayrıca, kongre sonunda kongre üyeleri tarafından İslam dünyasının içinde bulunduğu kaos ortamına yönelik, görüş ve temennilerden oluşan “Konya Diriliş Deklarasyonu” adıyla ortak bir bildiri yayınlanmıştır. Bu deklarasyonun yayınlanması ayrı bir kazanım olduğu kadar, İslam dünyasında da önemli bir yankı uyandırmıştır.

Kongrenin gerçekleşmesinde birçok kişi ve kuruluşun desteği ve katkısı olmuştur. Öncelikle kongremize oturma başkanı, tebliğci, müzakereci ve raportör olarak katılan ilim adamlarımıza, kongrenin düzenlenmesini sağlayan Konya Ticaret Odası, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve KTO Karatay Üniversitesine teşekkür ediyorum.

Kongre Genel Sekreterlik görevini birlikte yürüttüğümüz Prof. Dr. Ahmet Yaman ve Prof. Dr. Ramazan Altıntaş’a, gerek kongre hazırlık çalışmaları ve gerçekleşmesinde, gerekse kitabın yayınlanmasındaki olağanüstü gayretlerinden ötürü Lokman Koyuncuoğlu, Ali Deresoy’a ve Yrd. Doç. Dr. Necmettin Güney’e teşekkür ediyorum.

II. Uluslararası İslam Ticaret Hukuk Meseleleri Kongresi kitabının iş, bilim ve İslam dünyasına katlılar sağlaması dileğiyle...

Editör

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Mehmet BAYYİĞİT <i>Kongre Genel Sekreteri</i>	3
Selçuk ÖZTÜRK <i>Konya Ticaret Odası Başkanı</i>	7
Prof. Dr. Bayram SADE <i>KTO Karatay Üniversitesi Rektörü</i>	10
Prof. Dr. Muzaffer ŞEKER <i>Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörü</i>	11
Prof. Dr. Ali Muhyiddin el-KARADÂĞÎ <i>Dünya Müslüman Alimler Birliği Gn. Skr.</i>	16
Mehmet ŞİMŞEK <i>Başbakan Yardımcısı</i>	19

AÇILIŞ KONFERANSI

Prof. Dr. Hayrettin KARAMAN <i>Ticaret ve Faiz</i>	21
--	----

I. OTURUM

YENİ TİCARİ UYGULAMALAR

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU (Oturum Başkanı)

<i>Türk ve İslam Hukukunda Network Marketing (Ağ Pazarlama)</i>	35
Yrd. Doç. Dr. Abdurrahman SAVAŞ	
<i>Müzakere</i> Dr. Sultan HAŞİMİ.....	75
<i>Günümüzdeki “Üretim-Ortaklık” Uygulamalarının Fikhî Açıdan Değerlendirilmesi</i>	89
Doç. Dr. Soner DUMAN	
<i>Kira Akdi ve Çağımızda Yeni Kiralama Teknikleri</i>	113
Prof. Dr. Muhammed Mustafa ZÜHAYLİ	
<i>Müzakere</i> Dr. Mansur Ali Muhammed KUDAT	172
<i>Fransız Hukukunda Kanuni İntifa Hakkı ve İngiliz Hukukunda Adli Mülkiyet ve Kanuni Mülkiyet</i>	265
Prof. Dr. Ali Muhyiddin KARADÂĞÎ	
<i>Müzakere</i> Prof. Dr. Kemal HATTAB.....	310
<i>Outsourcing İşlemleri (Haram Faaliyetlerde Bulunan İş Yerlerine Dışarıdan Ürün ve Hizmet Satımı)</i>	323
Prof. Dr. Kaşif Hamdi OKUR	
<i>Müzakere</i> Prof. Dr. Saffet KÖSE	340

II. OTURUM ZEKAT

Prof. Dr. Faruk Beşer (*Oturum Başkanı*)

<i>Ticaret Mallarının Zekâtı</i>	357
Yrd. Doç. Dr. Emrullah DURLU	
<i>Müzakere</i> Prof. Dr. Raif PARLAKKAYA	409
<i>Vergi-Zekât İlişkisi ve Gıda Bankacılığı Kapsamında Yapılan Bağışların Zekât Mükellefi Açısından Fikihî Değerlendirmesi</i>	423
Prof. Dr. Rahmi YARAN	
<i>Müzakere</i> Prof. Dr. Yunus Vehbi YAVUZ.....	431
<i>Borcun Zekâtı</i>	437
Dr. Abdussettâr EBU GUDDE	
<i>Müzakere</i> Dr. Muzammil H. SIDDIQI	469
<i>Günümüz İslâm Ülkelerinde Zekât Uygulamaları</i>	485
Prof. Dr. Recep CİCİ	
<i>Müzakere</i> Prof. Dr. Necdet ŞENSOY.....	519

III. OTURUM FAİZ

Prof. Dr. Salih TUĞ (*Oturum Başkanı*)

<i>İslâm Hukukuna Göre Banka Kartı, Kredi Kartı ve Pos Cihazı Kullanımı</i>	535
Prof. Dr. Hamdi DÖNDÜREN	
<i>Müzakere</i> Dr. Yahya Hayrî ABDURRAHMAN	552
<i>Altın Madenin Özellikleri Ve Altınla İlgili Şer'î Hükümler</i>	559
eş-Şeyh Abdullâh b. Süleymân el-MENÎ'	
<i>Müzakere</i> Prof. Dr. Muhammed Na'im YÂSİN	611
<i>Günümüz Konut Finansman Teknikleri</i>	661
Doç. Dr. Süleyman KAYA	
<i>Müzakere</i> Dr. Hüseyin KAYAPINAR.....	676

Borç Yapılandırma (Erken Ödeme ve Öteleme)681
Prof. Dr. Bilal AYBAKAN

Müzakere Prof. Dr. H. Mehmet GÜNAY697

IV. OTURUM

BORSA

Prof. Dr. Yusuf Ziya ZAVAKÇI (*Oturum Başkanı*)

Hisse Senetleriyle Yapılan İşlemlerle İlgili Şer'î Meseleler717
Dr. Abdulazeem ABOZAİD

Müzakere Prof. Dr. Mahmûd el -HÂLİDÎ.....817

Sukuk Uygulamaları Ve Fıkhî Tahlili831
Prof. Dr. Servet BAYINDIR

Müzakere Dr. Munawar IQBAL.....855

Çağdaş Uygulamada Banka Teverruku (Eleştirel Bir Çalışma).....898
Doç. Dr. Saîd BÛHRÂVA

Müzakere Dr. Abdülbârî MEŞ'AL928

Döviz Vadeli ve Emtia Vadeli İşlem Sözleşmeleri.....977
Yrd. Doç. Dr. Abdullah DURMUŞ

Müzakere Prof. Dr. Cengiz KALLEK991

V. OTURUM

SİGORTA

Prof. Dr. Sabri ORMAN (*Oturum Başkanı*)

İslam Hukukunun İlkeleri Açısından Alacak (Kredi) Sigortası1011
Prof. Dr. Hasan HACAK

Müzakere Prof. Dr. Halit ÇALIŞ1039

Bitkisel Ürün, Hayvan, Kaza/Hasar ve Hayat Sigortaları; Bireysel Emeklilik Sistemi1043
Yrd. Doç. Dr. İbrahim PAÇACI

Müzakere Prof. Dr. Faruk BEŞER.....1075

Alternatif Sigorta Modelleri Tekâful/ Mütüel (Kooperatif Sigortacılığı) Örneği 1081
Prof. Dr. Orhan ÇEKER

Müzakere Prof. Dr. Ferhat KOCA..... 1088

KAPANIŞ KONUŞMALARI

Prof. Dr. Yusuf Ziya KAVAKÇI..... 1107
Prof. Dr. Faruk BEŞER 1108
Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU 1109
Prof. Dr. Sabri ORMAN 1111
Dr. Yahya ABDURRAHMAN 1112
Prof. Dr. Bilal AYBAKAN 1113
Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU 1114
Prof. Dr. Mehmet BAYYİĞİT..... 1115

SONUÇ BİLDİRGELERİ (Türkçe – Arapça – İngilizce)

Yeni Ticari Uygulamalar 1117
Zekat 1135
Faiz 1145
Borsa 1157
Sigorta 1165

Diriliş Deklerasyonu 1173

Özgeçmişler 1179

II. ULUSLARARASI

İSLAM TİCARET HUKUKU KONGRESİ

"Günümüzdeki Meseleler"

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Bismillahirrahmanirrahim.

Hamd âlemlerin rabbi Allah'a, salat ve selam âlemlere rahmet olarak gönderilen Hz. Muhammed'e, onun ehline, ashabına ve kıyamete kadar ona tabi olan ümmetine olsun.

Sayın bakanım, sayın milletvekillerimiz, sayın büyükşehir belediye başkanım, sayın rektörlerimiz, dekanlarımız, sayın ticaret odamızın değerli başkanı, çok değerli ilim adamlarımız, kıymetli misafirler, basınımızın değerli temsilcileri hepimize hoş geldiniz diyor, sizleri selamların en güzeli olan Allah'ın selamıyla selamlıyorum. Esselamü aleyküm verahmetullahi veberakatah.

İnsanlık tarihi boyunca gönderilen peygamberlerin temel mesajları arasında, pazar güvenliğinin sağlanması, sömürünün engellenmesi, haksız kazancın yasaklanması ve sermayenin belli ellerde temerküzüne sıcak bakılmaması daima olagelmıştır. Son peygamber Hz. Muhammed'in (s.a.) tebliğ ettiği İslam dini de adalet, hakkaniyet, paylaşım, diğergâmlık, helal kazanç ve onurlu yaşam esaslı bir iktisadi yapı öngörmüştür. Ticaretin ve üretimin önemine, sermayenin sorumluluğuna, el emeği ve alın terinin değerine, istihdamın teşvikine vurgu yapan İslam, hiç kimsenin haksızlığa uğramayacağı bir ekonomik sistem tasavvuruna sahiptir.

Bu tasavvurun temel parametreleri şunlardır:

- Özel mülkiyet koruma altına alınmış; dinî, hukukî, ahlâkî ve resmî sınırlamalar dışında kişinin kendi mülkünde tasarruf hürriyeti olduğu belirtilmiştir.
- Bir ekonomik değer olan “Mal”ın korunması; hayat, din, nesil ve akli korumakla birlikte sistemin beş aslı hedefinden biri olarak ilan edilmiştir.
- Risksiz veya emeksiz kazanç değerli değildir.
- Böyle değersiz kazançların en başta gelen şekli olan faiz, haramdır.
- Sermayeyi yastık altında bulundurmamak doğru değildir. Yatırıma konu olmayan sermayeye zekât sorumluluğu yüklenir.
- Mal ve sermayenin belli ellerde toplanması engellenir.
- Zenginlik değil, sömürü, cimrilik ve bencillik kınanmıştır.
- Tekel, karaborsa ve stokçulukla mücadele edilir.
- İki tarafın olduğu her işlem ya da hukukî tasarruf, karşılıklı rıza esasına dayanır.

Kişisel ekonomik davranışların ve toplumsal iktisadî kalkınmanın din ve değerden bağımsız olduğu söylenemez. Ekonomik hayat, ne Fizyokratların öngördüğü gibi sanal

bir “tabii düzen”den hareketle veya ne de Edım Smith'in iddia ettiği gibi içgüdüleriyle davranan bir ”homo economicus” psikolojisiyle sadece rasyonel temeller üzerinde oluşturulabilir.

Şu halde toplumsal dinamiklerden, iktisadî faaliyetin yapılacağı yerdeki inanç ve değer dizgesinden bağımsız bir ekonomik başarıdan söz edilmesi çok zordur. Katı ideolojik saplantılar ve kendi değerlerine yabancılaşma sâikiyle ülkemizde bu gerçek, uzun yıllar görmezden gelinmiştir. Halkımızın inanç ve ahlak değerleriyle uyumlu olmasına özen gösterilmeyen bir piyasa oluşturulmuş ve para-finans sistemi kurulmuştur.

Hal böyle olunca dinî duyarlılıkları baskın olan kişiler, ekonomik değerlerini piyasaya arz etmekten geri durmuş, birçok kişi meşruiyet kaygısıyla yatırım yapmaktan korkmuş, bunların doğrudan ya da dolaylı etkisiyle faiz oranları anormal yükselmiş, maliyetler artmış, kayıt dışılık hâkim olmuş, büyüme yavaşlamış, millî gelir istenen ölçüde yükselmemiş ve daha birçok olumsuz sonuç ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda bir yandan da iktisadi-ticari hayatı İslam'ın ilke ve hükümlerine göre düzenleme kaygıları da Müslümanları arayışa sevk etmiş, problemleri şer'i çerçeve içinde çözmeye çabaları artmıştır. Sağlıklı çözümlere ulaşabilmek için fıkhi kurullar kurulmuş, kongreler düzenlenmiş, enstitüler teşekkül etmiştir.

İşte bugün ikincisine bismillah dediğimiz kongremiz de böylesine bir arayışın sonucu olarak ilki 1996 yılında toplanmış, dönemi itibariyle ekonomik faaliyetlerini İslam'ın sınırları içinde tutmak inancıyla davranışını örtüştürmek isteyen Müslümanların çeşitli sorunlarına çözümler üretmiştir. Şirket ve yönetimi, finans ve borsa, zekât, faiz, sigorta ve sonuç bildirimleriyle 6 oturumda gerçekleşen kongrede 50 bilim adamı 40'ı aşkın konu üzerinde tartışmış ve karara bağlamıştır.

Bu kongre uzun asırlardan sonra böylesine geniş çapta bir organizasyonla Müslümanlar arasındaki hayati önemi haiz bir geleneği (ictihad) yeniden başlatarak, başarıyla tamamlamış olmanın yanı sıra yine ilk defa ülkemizde İslâm bilim adamlarıyla, sanayici, iş ve ticaret erbabını bir araya getirmiş bu sahada çalışanlar arasındaki işbirliğine önemli katkıda bulunmuştur.

Kongremizin bir diğer önemli özelliği de farklı ülkelerdeki İslam bilim adamlarının bir araya gelmesine, ümmetin ortak problemlerine, birlikte çözüm arayışlarına vesile olması birbirleriyle diyalog kurmalarını sağlamasıdır.

Birinci kongremizde birlikte olduğumuz, rahmeti Rahmana kavuşan çok değerli alimlerimiz, Prof. Dr. Vehbe ez-Zuhayli, Şeyh Abdülfettah Ebu Gudde, Prof. Dr. Sıddık Muhammed Emin ed-Darir, Prof. Dr. Sabahaddin Zaim ve Doç. Dr. Osman Şekerci'yi minnetle şükranla ve dualarla anıyoruz.

Değerli misafirlerimiz;

Uzun bir aradan sonra ikincisini yapmanın heyecanını ve mutluluğunu yaşadığımız Uluslararası İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri Kongremizin, geçen

zaman içinde ne kadar büyük toplumsal karşılığı olduğunu, ihtiyaç ve sorunların nedenli arttığını, bu nedenle büyük bir beklenti içine girildiğini müşahade ettik.

Konya Ticaret Odası, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve Karatay Üniversitesi'nin işbirliğiyle gerçekleştirilen kongremizin bundan böyle inşallah daha kısa aralıklarla yapılarak geleneksel hale getirilmesi planlanmaktadır. Hatta ileri bir adımla üniversite-lerimizde açılması muhtemel bir enstitü veya araştırma merkeziyle kurumsallaşması yolunda önemli bir görüş birliği ve irade de oluşmuştur.

Kongremiz, ilk kongremizde belirlediğimiz ilkeler ve yöntemle çalışacaktır.

Kongremiz; gerek muhteva, gerek katılımcılar ve gerekse uygulanan yöntem açısından Türkiye'de ilk olma özelliğini taşımaktadır. Öncelikle iş hayatımızın çözüm bekleyen sorunları, sanayici ve ticaret erbabıyla zaman zaman bir araya gelinerek, değişik kesimlerin de görüşlerine başvurularak bizzat kaynağından tespit edilmeye çalışılmış, bu sahalarda bilimsel çalışmalarıyla tanınan yerli ve yabancı bilim adamlarıyla istişareler sonucu katılımcılar ve konuları belirlenmiştir. Kongremiz önceki kongremizde olduğu gibi farklı bir yöntemle çalışacaktır. O da, tebliğlerin sunulması, müzakere raporlarının okunması ve tartışmalardan sonra, yapılacak olan kapalı oturumla, ortak çözümlere ulaşılmaya çalışılacak ve ulaşılan kararlar, hükümler bir sonuç bildirisiyle son oturumda ilan edilecektir. Bu kongremizin belki de en önemli yanı da budur. Müslümanların ekonomik hayatını ilgilendiren konularla ilgili verilecek hükümler ortak karara bağlanacak ve sonuç bildirgesi şeklinde açıklanacaktır. İnanyorum ki kongremizde varılan sonuçlar ülkemize ve İslam dünyasına ışık tutacak, rehberlik edecektir.

Ayrıca, üç gün boyunca yapılacak bütün konuşmalar, tebliğler, müzakereler, sorular ve cevapları çok kısa bir sürede kitap haline getirilip tüm İslam dünyasının bilgisine sunulacaktır.

Kongremizde, Yeni Ticari Uygulamalar, Zekat, Faiz, Borsa, Sigorta ana başlıklar altındaki konular, sorunlar beş oturumda ele alınacaktır. Son oturumumuz, sonuç bildiri-lerinin okunduğu oturum olacak, müteakiben genel değerlendirme ve kapanış konuşmalarıyla kongremiz sona erecektir.

Kongre boyunca islamticarethukuku.org internet sitesinden tüm oturumlar canlı olarak yüksek çözünürlükte yayınlanacaktır.

Kongremizin bir diğer özelliği de müzakerelerden sonra soru cevap kısmının olmasıdır. Kongremize gözlemci olarak teşrif eden veya konularla ilgili iş ve meslek sahibi değerli misafirlerimizin soruları veya değerlendirmeleri yazılı olarak alınacak ve vaktin müsaade ettiği nispette cevaplandırılmaya çalışılacaktır. Soruların sadece konuyla direkt ilgili olmasına dikkat edilmesi en büyük dileğimizdir. Kimlik bilgisi taşımayan sorular dikkate alınmayacaktır.

Kongremizin başlangıcından bugüne birçok kişi ve kuruluşun katkısı olmuştur. Öncelikle I. Uluslararası İslam Ticaret Hukuku'nun Günümüzdeki Meseleleri Kongremizin düzenlenmesini sağlayarak, bu alanda bir çığır açan Kombassan Holding yöneticilerine teşekkür ediyorum.

Kongre çalışmalarımızın her aşamasında bizlere yardımcı olan hocalarımıza, çok değerli vakitlerini kongremize ayırarak uzaktan ve yakından teşrif eden bütün ilim adamlarımıza müteşekkirimiz. Bugün olduğu gibi bundan sonraki kongrelerimizde de onları her zaman aramızda görmek arzumuzdur.

Kongremizin düzenlenmesinde her türlü imkânlarını bizlere seferber eden Konya Ticaret Odamızın Başkanı Selçuk Öztürk'e, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektörümüz Prof. Dr. Muzaffer Şeker'e, Karatay Üniversitesi Rektörümüz Prof. Dr. Bayram Sade'ye teşekkürlerimi arz ediyorum. Bu kongrenin yeniden düzenlenmesindeki ısrarlı irade, çaba ve hizmetleriyle teşekkürü hak eden iki genç arkadaşımız var: Ali Deresoy ve Lokman Koyuncuoğlu. Onlar teşekkürden fazlasını hak ediyorlar. Yine Yrd. Doç. Dr. Necmettin Güney ve Ahmet Çelik olağanüstü gayret gösterdiler, teşekkür ediyorum. Kongrenin genel sekreterliğini birlikte yürüttüğümüz, Prof. Dr. Ahmet Yaman ve Prof. Dr. Ramazan Altuntaş'a da teşekkürü yerine getirilmesi gereken zevkli bir borç biliyorum. Ayrıca, kongremizin gerçekleşmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Kongremizin hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum, hepinize saygılarımı sunuyorum.

Bismillahirrahmanirrahim

Konya Ticaret Odası, Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi İşbirliğiyle düzenlediğimiz 2.Uluslararası İslam Ticaret Hukukunun günümüzdeki meseleler kongresine hoş geldiniz. Tüm misafirleri Konya Ticaret Odası Yönetim Kurulu ve Konya Ticaret Odası Karatay Üniversitesi mütevelli Heyeti adına selamların en güzeli ile selamlıyorum. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerine olsun. Hz. Mevlana'nın, Şems-i Tebriz-i'nin - Sadrettini Konevi'nin, Seyit Mahmut Hayrani'nin, Hoca Nasreddin'in, Seyit Harun Veli'nin, Hadimi Hazretleri'nin, Ladikli Ahmet Efendi'nin, Hacı Veyiszade Hoca'nın, Ali Ulvi Kurucu Hoca'nın, Tahir Büyükkörükçü Hoca'nın ve nice gönül dostunun diyarına hoş geldiniz. Şeref verdiniz..

Haçlı Ordularını Anadolu'da durduran Kılıçarslan'ın bu toprakları İslam dünyasının merkezi yapan Alaaddin Keykubat'ın payitahtı Konya'ya sefa geldiniz. Ayağınıza sağlık. Yüreğinize sağlık..

Kongremize katılarak bizleri onurlandıran Sayın Maliye Bakanımıza ve çok değerli protokolümüze şükranlarımı sunuyorum. Kongreye katılmak için dünyanın dört bir yanından şehrimize gelen Tüm Alim, Bilim Adamı ve Akademisyenlerimize teşekkür ediyorum. Böylesine önemli bir organizasyonu düzenlemek için gecesini gündüzüne katarak çalışan başta Prof. Dr. Mehmet Bayyigit Hocam olmak üzere, Ali Deresoy Bey'e, Lokman Koyuncuoğlu Bey'e ve tüm ekibe tüm çalışanlara gerçekten gönül dolu şükranlarımı arz ediyorum son bir yıldır bütün gayretlerine şahit olduğum hepsine tek tek teşekkür etmek istiyorum. İdrak ettiğimiz Hicretin 1437.yılına kutluyor, Hicri Yeni yılın tüm insanlığa, İslam alemine barış huzur ve hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Değerli Dostlar, sözlerime başlarken Cumartesi günü Ankara'da meydana gelen hadisede hayatlarını kaybeden herkese de Allah'tan rahmet tüm milletimize de başsağlığı diliyorum. Selçuklu Sultanı Melikşah'ın İslam Halifesinden İslam coğrafyasını koruma görev aldığı günden beri geçen bin yıldır sürede aldığımız emanetin ve bu coğrafyada yaşamının bedelini ödeyen milletimiz bugünde bu bedeli ödemeye devam etmektedir. Mısır Meydanlarında Kardeşlerimiz şehit olurken tüm dünyayı karşımıza aldık. Filistin'de kardeşlerimiz dik dururken bizde tüm dünyaya karşı dik durduk. Suriye'de masum halk katledilirken tüm dünyaya tarihi emanet bu coğrafyanın sahipsiz olmadığını söyledik. Başkentimizde ülkemizin kalbinde bombalar patlarsa da haklı davamızdan vazgeçmeyeceğiz. Dünya'ya barışı getiren Hz. Muhammed (SAV)'ın ümmetinin koruyucusu olan bizler bin yıl önce nasıl dik duruyorsak bugünde dik durmaya devam edeceğiz. Tüm Dünyada, Amerika'da, Fransa'da, İngiltere'de masum insanın öldürülmesi nasıl terör ise, Mısır'da Filistin'de, Suriye'de, Türkiye'de de masum insanların katledil-

mesi terördür. İslam ülkeleri olarak, batının terör konusunda ikiyüzlülüğüne taraflı tutumuna alıştık. Asıl olması gereken İslam coğrafyasının kendi içinde birlik olabilmesidir. Unutmayalım ki müslümanın kanı müslümana haramdır. Öleninde öldüreninde Müslüman olduğu bu coğrafyada akan kanın hesabını inandığımız günde ahrette hesabını vereceğiz. Sevgili Peygamberimiz veda Hutbesinde bizlere Kur'an-ı Kerim'i ve sünnetini emanet bıraktığını söylüyor. Bunlara sıkı sıkı sarılmamız emrediliyor. Bizde bu inançla tüm Müslümanlar olarak kardeş olmanın gereğini yerine getirirsek problemlerimizi daha kolay halledebileceğimize inanıyorum. Birlik olamamamız için hiçbir bahaneyi kabul edemiyoruz. Biz bize öğretilen aynı din ile konuşuyor, aynı yönde dik duruyor, aynı istikametle ilerliyoruz. Eğer birlik olursak inan bu coğrafyada kimse Müslümanın kanını akıtmaya cesaret edemez. İşte o zamanda sadece kendimiz için değil tüm insanlığa da barış getirecek güce kavuşuruz.

Değerli misafirler, kongrenin detaylarıyla ilgili değerli hocam, genel olarak zaten bilgileri verdi. Ben bir iki konuya daha değinmek istiyorum. İslam ülkeleri dünya topraklarının altıda birine, dünya nüfusunun dörtte birine, dünya petrol rezervlerinin yüzde 65'ine, doğalgazın yüzde 60'na sahipken Dünya Ticaret hacminde Müslüman ülkelerin birbiriyle yaptığı ticaret yüzde 18 seviyesinde.

Petrol ve doğalgazı çıkarırsak bu oran sadece yüzde 8. Diğer taraftan İslam ülkeleri ellerindeki potansiyeli yeterince değerlendirememektedirler. Allah'ın sunduğu zenginliklerden yeterince yararlanamamaktadırlar. En zengin ve en fakir İslam ülkesi arasındaki gelir seviyesi tam 220 kat olmuştur. 21 İslam ülkesi ise en az gelişmiş ülkeler arasında yer almaktadır. İslam ülkeleri Amerika ve Avrupa'nın yerine kendi aralarında ticareti artırabilseler birçok İslam ülkesi şuan yaşadığı ekonomik sıkıntılardan kurtulacak. İslam ülkelerinin birbiriyle ticareti gerçekten yetersizdir. Ayrıca dünya konjonktüründeki değişen ticari ilişkileri değerlendirdiğimizde Müslüman ülkelerin birbiriyle ticari işbirlikleri artırılması bir zorunluluktur.

Umut ediyorum ki bir araya geldiğimiz bu toplantılar aynı zamanda bu konuda da İslam ülkelerine önünü açar diye düşünüyorum. Bugün açılışını yaptığımız kongrenin ilki 1996 yılında Konya Ticaret Odamızda ve Kombassan Holding tarafından gerçekleştirilmişti.

Bu vesileyle kongreye çok büyük emeği geçen Haşim Bayram ve Kombassan Holding Yönetim Kurulu Başkanına çok çok teşekkür ediyorum. Yine o dönem Başkanımız Sayın Hüseyin Üzümlü'ye çok çok teşekkür ediyorum. Haşim Bayram Bey aslında katılabilecekti ama büyük bir rahatsızlığı olduğu için gelemedi. Tekrar kendisine böyle güzel bir geleneği başlattığı için şükranlarımı sunuyorum.

Gerek iş aleminin karşılaştığı soru ve sorunların çözüme yönelik çalışmalar yapmak, gerekse ülkemizin 2023 vizyonunda finans merkezi finans sistemine ihtiyaçlarına katkıda bulunmayı amaçladığımız kongremizin büyüklüğüyle ilgilide bazı rakamları paylaşmak istiyorum.

Üç gün sürecek kongremizde 5 oturumda 20 farklı konu müzakere edilecek yurtiçinden ve yurtdışından katılan ve alanlarında otorite olarak kabul edeceğimiz 56 hocamız bizzat görev aldığı kongremizde istişare ekipleriyle birlikte yüzün üzerinde bilim adamı katkı sağlayacaktır. Kongremizin son oturumda yayınlanacak olan sonuç bildirgesiyle dünyanın bugünkü finansal sistemiyle Müslüman tüccarlara yeni bir ufuk kazandırılabilceğine inanıyorum.

Bugün sadece burada tüm İslam Dünyası için son derece önemli olan İslam Ticaret Hukuku Kongresini gerçekleştiriyoruz aynı zamanda Türkiye'nin merkez şehri olma yolunda hızla ilerleyen Konya'nın İslam Dünyasındaki Ticaretinde daha aktif yol almasında temin edebileceğimize inanıyoruz.

Türkiye Ekonomisinde 2. Marmara olarak adlandırdığımız Konya ile ilgilide kısa bazı bilgiler vermek istiyorum. Şehrimiz 128 ülkeye ihracat yapan ve ihracatımızı 13 yılda 100 milyon dolardan 1,5 milyar dolara çıkartabilen bir şehirdir. Bu dönemde ihracatta Türkiye ortalaması 5 kat artarken Konya'nın ihracatı 15 kat artmıştır. Türkiye ortalamasının yarısının altında bir işsizlik oranına sahibiz. Konya'nın işadamları, sanayicileri çalışıyor ve özellikle dini hassasiyetlere uygun olarak çalışmak istiyoruz. Bugünkü geldiğimiz noktada 19 yıl sonra tekrar sıkıştık ve tekrar siz değerli din alemlerimize geldik.

Bizim önümüzü açabilmeniz, bizimde gerçekten helal çerçevede kalarak, ticareti yapabilmemiz, şehrimizi büyütebilmemiz ve ülkemizi büyütebilmemiz için sizlere ve sizlerden alacağımız vizyona ihtiyacımız var. Birikimlerini tüm toplumla paylaşan ülkemizin manevi merkezi Konya, zenginliğini de İslam dünyasıyla bugüne kadar paylaşmıştır. Bundan sonra da paylaşmaya devam edecektir. Ülkemizin ve şehrimizin son 13 yıllık muhteşem başarı hikayesiyle dünya çapında hedeflere koşar adam ilerliyoruz. Türkiye bugün Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızın vizyonunda her türlü engellemelere rağmen tarihte olduğu gibi yeniden İslam coğrafyasının merkez ülke olma hedefine ilerlemektedir. Konya olarak Türkiye'nin vizyonuna hedeflerine her türlü katkıyı verdik vermeye de devam edeceğiz.

Şehrimizin en büyük zenginliği olan Konyalı müteşebbisleri ile hem şehrimizi hem de ülkemizi büyütme kararlıyız. Ben bu duygular içerisinde kongremizin hayırlara vesile olması temennilerimle.

Katılımlarıyla bizleri onurlandıran tüm misafirlerimize teşekkür ediyor, hepimize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanım, Türkiye'nin değerli alimleri, bilim insanları akademisyenler ve değerli katılımcılar Üniversitem adına hepinizi saygılarımla selamlıyorum, hepinize hoş geldiniz diyor teşekkürlerimi sunuyorum.

Ülkemiz de 1970'li yıllarda İslam Kalkınma Bankasının kurulmasıyla başlayan İslami finans sistemi günümüzde yaklaşık 1,5 trilyon dolarlık bir büyüklüğe ulaşmıştır. Bu süreçte İslami finans sistemi içerisinde yer alan iş dünyası, gelişen finansal sistem içerisinde giderek karmaşık hale gelen problemler ile yüz yüze kalmıştır.

1996 yılında, "I. Uluslararası İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri Kongresi" yine Konya'da gerçekleştirilmiş ve "Şirket ve Yönetimi", "Finans ve Borsa", "Zekât", "Faiz", "Sigorta" konu başlıkları müzakerelere açılmış ve tartışılmıştı.

1996'dan 2015'e kadar geçen yaklaşık 20 yıllık süreçte finansal araçların çeşitlenmesiyle ortaya çıkan sorunlar artmış ve derinleşmiş, İslami noktada cevap bekleyen sorular çoğalmıştır.

Kongreye katılan yurtiçi ve yurtdışından 100'ü aşkın akademisyen, âlim ve alanında uzman kişiler sonuç odaklı çalışmalarla müzakere edecekler ve ortak karar halinde sonuç bildirgesi oluşmasına katkı sağlayacaklardır. Kongreden çıkacak sonuçlar, bu kongreyi heyecanla bekleyen iş ve ticaret dünyasına referans kaynağı olacağını ümit etmekteyiz.

Kongreyle birlikte, ticaret ve finans alanındaki güncel problemlere İslami çözüm önerileri ortaya konmaya teorik bilgiler ile pratik uygulamalar arasında bağ kurulması hedeflenmektedir. Sorunların çeşitliliğinin yanı sıra akademisyen, âlim ve alanında uzman kişilerin çözüm önerilerindeki farklılıklar ve çeşitlilikler kongrenin zenginliğini gösterecek olmakla birlikte, gelecekte yapılması planlanan çalışmalara ilham olma niteliği de taşıyacaktır. Bu anlamda 2.si yapılan bu kongreyi oldukça önemsiyoruz ve Üniversitemiz için bu konuda yapılacak atılımlarda önemli dinamikler olarak da faydalanacağız.

Kongremize oturum başkanı, tebliğci, müzakereci ve raportör olarak katılan ilim adamlarına; kongrenin düzenlenmesinde yardımını esirgemeyen ilim adamlarına, Konya Ticaret Odası'na, Üniversitemiz personeline, Necmettin Erbakan Üniversitesi ve diğer tüm kurum ve kuruluşlara teşekkür ederim.

Günümüz dünyasında çatışmaların nedenini oluşturan ticarî savaşlar, temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayan milyarlar, yanı sıra hırsın ve hazzın esiri olarak tüketim çılgınlığının salgın hastalığına yakalanmış azınlıkların bağımlılıkları ve bu süreci körükleyen vahşi kapitalizmin sistematik uygulamaları karşısındaki insanın vaziyeti, Müslümanın dayanışma kültüründen uzaklaşmış birey olarak çaresiz tepkisizliği, bizlere bu bilimsel toplantıyı organize ederken önemli bir uyarıcı oldu.

Bu hengâmede, kapitalist çark içinde öğütölmekte olan Müslümanlar duruşlarını, görüşlerini ve bakış açılarını ‘meşruiyet’ dairesi içinde değiştirmek durumundalar. Zira gelir dağılımındaki adaletsizlikler bir taraftan en temel bedensel, fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayamayan geniş insan yığınlarını ortaya çıkarırken, diğer taraftan aşırı beslenmeye bağlı hastalıkları gündeme getirmektedir. Oysa dinimiz tasarrufu, sosyal adaleti, paylaşmayı, kardeşini tercih etmeyi, fedakârlığı ve her şeyden önce iş ve alışverişte ölçülü olmayı emrediyor.

İslâm dininin temel kaynaklarının doğru anlaşılabilmesi, verilen mesajların iyi analiz edilememesi ve günümüz şartlarına uygun şekilde yorumlanabilmesi Müslümanların hassaten ekonomik ve ticari hayatta başarısız olmaları sonucunu beraberinde getirmektedir.

Ülkemizin ve dünyanın geçirdiği hızlı ve kökten değişim ve dönüşüme şahitlik etmekte olduğumuz bugünlerde, 19 yıl aradan sonra ikincisini düzenlediğimiz İslâm Ticaret Hukuku Konferansımız Müslümanların hukukî ve pratik problemlerine doğrudan ve İslâmî çözümler üretme saikiyle planlandı. İki toplantı arasında bu kadar uzun bir sürenin geçmiş olması kuşkusuz bir eksiklik. Bundan daha önemlisi bu dönem boyunca İslâm Ticaret Hukuku alanında ortaya çıkan boşluk ve ihtiyaçtır.

Tamamen ‘uygulayıcı dostu’ ve ‘pratik çıktılarını alan’ şeklinde nitelendirebileceğimiz bir yöntemle planlanan bu bilimsel faaliyette; konunun uzmanı yurt içi ve dışından akademisyen ve pratisyenler tarafından hazırlanan bilimsel bildirimler, müzakerecilerin değerlendirmeleri, aktif katılımı çalıştay ve nihayetinde sonuç bildirgesi kamuoyunun dikkatine sunuluyor. Bu yöntem normalde üniversitelerin takip ettiği bir usul olmamakla birlikte, pratik olma ve çözüm üretme gayreti bu tercihi gündeme getirdi.

Ülke olarak İslâm Ticaret Hukuku çalışmaları alanında iyi durumda olmadığımız herkesin malumudur. Maalesef uzun yıllar boyunca dinimizin ticarete ve ekonomiye olan ilgisini göz ardı ettik. İtikat, ibadet ve ahlâk konularında kayda değer çaba sarf etmekle birlikte, muamelât boyutunda aynı neticeyi ortaya koyamadık. Ülkemizin son yıllarda sergilediği olağanüstü ekonomik başarıya paralel bir ekonomik model sunamadık, temel meselelerimize çözüm de üretmedik.

Kapitalizmin doğup geliştiği ABD ve Avrupa ülkelerinin son dönemlerde İslâmî finans ve ekonomiye olan ilgileri, belirgin uygulamalara yönelme eğilimleri, Ortadoğu ve Uzakdoğu'daki bir takım İslâm ülkeleri ile temasa geçmeleri, hatta üniversitelerde kürsüler oluşturmaları kayda değer gelişmelerdir. Onlar bunu yaparken, bizler bu doğrultuda az da olsa katkı sağlayabileceğini düşündüğümüz bu bilimsel etkinliğin paydaşı olmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Sadece Müslümanlara değil, tüm insanlığa refah artışı, adaletli gelir dağılımı ve sömürüyü engelleyecek bir dünya vaat eden İslâm'ın mesajını taşıma noktasında katkı sağlayacağını, ilgi ve alâkayı artıracığını düşündüğümüz toplantımızın gerekli etkiyi yapması düşüncesiyle, organizasyonda yer alan ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

الأستاذ الدكتور علي محي الدين القره داغي

الأمين العام للاتحاد العالمي لعلماء المسلمين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله والصلاة والسلام على رسوله وعلى آله وصحبه ومن تبع هده.

اصحاب الفضيلة، والسماحة، والسعادة، الحضور الكرام.

أحييكم بتحية من عند الله مباركة طيبة، فسلام الله عليكم ورحمته وبركاته.

يشرفني أن أقف أمامكم لألقي كلمة الضيوف الكرام الذين جاؤوا من كل حذب وصوب لحضور هذا

المؤتمر العظيم، وفي هذا البلد الروحاني المبارك، بلد الجلال والجمال، بلد الإمام الزاهد والشاعر جلال

الدين الرومي (رحمه الله) الذي كان فيضاً تحدر من فيض الأخلاق النبوية والحب الإلهي، إذ يقول: "

قلت أريد وصل الله فقيل: ثمن الوصال ما هو إلا روحك، فهتف قلبي: ربح البيع إذن".

وقونيا أيضاً بلد الجلال والعزة، إذ هو عاصمة السلاجقة الذين قدموا خدمات جليلة للإسلام

والمسلمين.

ايها الإخوة الكرام:

لي في هذا المقام أربع رسائل معتصرة مختصرة:

أولها رسالة الشكر والتقدير والثناء لتركيا، شعباً، ورئياً، وحكومة، على مواقفهم المشرفة تجاه قضايا

أمتهم، تجاه القضايا الإنسانية جمعاء في فلسطين، وسوريا والشام، ومصر والعراق، واليمن، والصومال

وميانمار، وغيرها، فهذه المواقف المبدئية ندرت في عصرنا الحاضر، بل طغت عليها المبادئ الميكافيلية

الضيقة، وكلها مواقف عظيمة تتفق عليها جميع الشرائع السماوية، والفطر السليمة.

كما لا يسعنا في هذا المقام إلا أن نقدم الشكر الجزيل باسمكم ايضاً لمنظمي هذا المؤتمر، على

جهودهم الطيبة، وحسن الوفادة والاستقبال، ولكل الباحثين، والمشاركين، فجزاهم الله خيراً.

رسالتي الثانية حول هذا المؤتمر الذي عقد مؤتمره الأول في هذا البلد الطيب عام 1996م، وشارك فيه نخبة من العلماء والسياسيين والمفكرين، فتوفي بعضهم، فنترحم عليهم، وندعو لمن بقي بالبركة في العمر.

والذي أود أن أعلق عليه - وأنا كنت ممن حضر - في الفرق بين المؤتمر الأول عام 1996م والمؤتمر الثاني 2015 م هو أن تركيا تغيرت نحو الأحسن في جميع المجالات، فمن محاربة مظاهر التدين إلى الحرية الكاملة، ومن اقتصاد ضعيف إلى اقتصاد قوي، تأتي تركيا اليوم في المرتبة الحادية عشرة من بين اقتصاديات العالم، ومن دولة مدينة إلى دولة دائنة، ومن دخل ضعيف إلى دخل طيب، ومن دولة معتمدة على الصناعات الأجنبية إلى دولة صانعة ومصدرة، ولها كفايتها الذاتية بل تصدر إلى العالم. ولذلك تحارب تركيا اليوم من أجل هذه النجاحات، لأن أعداءنا لا يريدون دولة ناجحة، ولا مشروعاً ناجحاً، وإنما يريدون لنا التبعية في كل شيء (وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ) (البقرة 120)، ولم يقل: حتى تدخل دينهم، لأنهم يريدون التبعية لهم في ثقافتهم واقتصادهم وصناعتهم، ولذلك شيطنوا جميع من يخدم العباد والبلاد.

لذلك أوجه ندائي إلى المسلمين في العالم وفي تركيا أن ينتبهوا إلى هذه المؤامرة الكبرى الشاملة التي تطبق في بلاد الإسلام والمسلمين، فلا يجوز أن ننخدع فقد قال عمر رضي الله عنه (لست خبا ولا الخب يخدعني).

الرسالة الثالثة إلى أمتنا الإسلامية حول عودتها إلى هويتها، حيث إن الهوية لن تتكامل في ظل عدم التزامها بقوانينها وأنظمتها المنبثقة من ديننا العظيم، وبخاصة قد اثبتت التجارب طوال قرنين من الزمن أن النظام الرأسمالي يعاني من أزمته الاقتصادية والمالية والتجارية، كما أن النظام الشيوعي الاقتصادي قد انهار تماماً مع انهيار الاتحاد السوفيتي عام 1991م فلم يبق إلا اللجوء إلى الاقتصادي الإسلامي الذي يجب علينا نحن المسلمين أن نقدمه إلى العالم أجمع كشفاء وحل شامل.

الرسالة الأخيرة إلى مؤسساتنا المالية الإسلامية وبخاصة البنوك الإسلامية حيث انتشرت في العالم واصبح لها قبول عالمي ولاسيما بعد الأزمة الأخيرة فنوجه إليها ما يلي:

النصيحة الأولى: أن سبب انتشارها هو مرجعيتها الإسلامية المعتمدة على الاقتصاد العيني والخدمي النافع ولذلك فإن مصداقية هذه المؤسسات مرتبطة بمدى التزامها الكامل بأحكام الشريعة، ومبادئها ومقاصدها، فأبي انحراف من جادتها ستكون له آثار خطيرة وكارثة عليها.

النصيحة الثانية: إن من سنن الله تعالى سنة التقدم الدائم، هو عدم التوقف عند حد معين، فقال تعالى (لمن شاء منكم أن يتقدم أو يتأخر) ولم يقل رب العالمين (... أو يتوقف) لأن التوقف هو عين التأخر، وقال الله تعالى في بيان سنة امتحان أمتنا مع بقية الأمم بأنه يكون بأحسن الأعمال، وبالإبداع المستمر، والتقدم المطرد، فقال تعالى (.. ليلوكم ايكم أحسن عملاً)

ولذلك يجب أن يكون توجه المؤسسات المالية الإسلامية نحو الاقتصاد الحقيقي، والتطوير المستمر لما لديها من العقود، والحرص الشديد، على الابداع في المنتجات المالية، ومن الخروج من مرحلة البدائل عن المنتجات الربوية إلى المنتجات الإسلامية حقاً، فلا يجوز ولا يليق بعد اربعين سنة من إنشاء البنك الإسلامي الأول أن ندور في دائرة البدائل فقط، ونلف حول حلقة مفرغة، بل يجب علينا أن ننوع كيفية الادخار والتمويل والاستثمار، والانتاج والتبادل.

وفي الختام أكرر شكري لكم جميعاً

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

Bismillahirrahmanirrahim

Allah'a hamd olsun. Rasûlüllah'a, onun aline, ashabına ve onun hidayetine uyanlara salat ve selem olsun.

Çok kıymetli misafirler! Değerli Hazirun sizleri Allah'ın güzel selamıyla selamlıyorum. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Bu büyük kongreye katılmak için farklı yerlerden gelen değerli misafirler! Sizlerin önünde, bu mübarek ve manevi beldede, büyük ve güzel olan beldede; önder, zahit ve şair olan Celaleddin er-Rûmî'nin (rahimehullah) beldesinde konuşma yapmam beni onurlandırmaktadır. Celaleddin er-Rûmî, nebevi ahlakın ve ilahî sevginin feyzinden akan bir feyizdir. Nitekim o şöyle diyor: *"Ben Allah'a ulaşmak istiyorum dedim. Kavuşmanın parası ancak senin ruhundur denildi. Kalbim, o zaman satış kazançlı oldu dedi."*

Konya büyük ve şerefli bir beldedir. Çünkü o, İslam ve Müslümanlara büyük hizmetler yapan Selçukluların başkentidir.

Değerli kardeşlerim!

Burada benim dört tane öz ve kısa mesajım vardır:

Birincisi: Kendi ümmetlerinin meseleleri ve Filistin, Suriye, Şam, Mısır, Irak, Yemen, Somali, Myanmar ve bunlar dışındaki yerlerde tüm insani meseleler karşısında onurlu bir tutum sergilediği için Türkiye'ye, onun halkına, önderine ve hükümetine övgü, takdir ve teşekkür mesajıdır. Bu ilkesel duruş günümüz çağında nadirdir. Hatta Makyavelli'nin dar ilkeleri o ilkesel tutuma baskın çıkmıştır. O tutumların tümü, semavi şeriatların ve sağlam fitratların hepsinin onayladığı tutumlardır.

Aynı şekilde üstün gayret ve güzel karşılama dolayısı kongreyi düzenleyenlere, tüm araştırmacılara ve katılımcılara sizlerin adına çok teşekkür diyorum. Allah onların mükafatlarını versin.

İkinci mesajım, ilki 1996 yılında bu güzel şehirde düzenlenen bu kongreyle ilgilidir. Ona birtakım seçkin âlimler, siyasetçiler ve düşünürler katıldı. Onlardan bazısı vefat etti. Onlara rahmet diliyoruz. Kalanlara da bereketli bir ömür niyaz ediyoruz.

1996 yılındaki birinci kongreyle –ki ben buna katılmıştım- 2015 yılındaki ikinci kongre arasındaki farkla ilgili şunu belirtmek istiyorum: Türkiye tüm alanlarda en güzel şekilde değişim gösterdi. Borçla mücadele etme durumundan tam bir özgürlüğe ve zayıf bir ekonomiden güçlü bir ekonomiye kavuştu. Türkiye bu gün dünya ekonomileri arasında 11. sırada gelmektedir. Borçlu bir devletten borç veren bir devlete, geliri zayıf olan bir devletten geliri iyi olan bir devlet haline geldi. Yabancı sanayiye bağımlı bir ülkeden üreten ve ihraç eden bir ülkeye dönüştü. Onun kendine yeten geliri var. Hatta dünyaya bile ihracat yapıyor.

Bu başarısından dolayı bu gün Türkiye'yle savaşıyor. Çünkü bizim düşmanlarımız başarılı bir devlet ve başarılı bir proje istemiyorlar. Kesinlikle her şeyde bağımlı olmamızı istiyorlar. *"Sen dinlerine uymadıkça, ne Yahudiler ve ne de Hıristiyanlar asla*

senden razı olmazlar.” (Bakara, 2/120). Allah Teâlâ, sen onların dinlerine girmedikçe dememiştir. Çünkü onlar; kendi kültürlerinde, ekonomilerinde ve sanayilerinde kendilerine uyulmasını istiyorlar. Bundan dolayı insanlara ve memleketlere hizmet edenleri kötülemektedirler. Bu sebeple ben; dünyadaki ve Türkiye’deki Müslümanların, İslam ülkelerinde uygulanan bu kapsamlı ve büyük komplolara karşı dikkatli olmaları konusunda çağrıda bulunuyorum. Oyuna gelmemiz kabul edilemez. Hz. Ömer (r.a.) şöyle demiştir: *“Ben dolandırıcı değilim. Dolandırıcı da beni kandıramaz.”*

Üçüncü mesajım, İslam ümmetinin kendi kimliğine dönmesiyle ilgilidir. Nitekim kimlik, büyük dinimizden meydana gelen sistem ve kanunlara bağlı kalınmadan tamamlanamaz. Özellikle iki asırdır yaşanan tecrübeler, kapitalist sistemin ekonomik, mali ve ticari krizinden sıkıntı çektiğini ortaya koydu. Aynı şekilde Komünist ekonomik sistem de 1991’de Sovyetler Birliği’nin çöküşüyle tamamen çöktü. Biz Müslümanların bir şifa ve kapsamlı bir çözüm olarak tüm dünyaya sunmamız gereken İslami ekonomiye sığınma dışında başka bir çare kalmadı.

Son mesajım; İslami ticaret kurumlarımızla, özellikle de İslami bankalarla ilgilidir. Nitekim bunlar dünyada yayıldı ve özellikle son krizden sonra artık evrensel bir kabul gördü.

Onlara şu tavsiyelerde bulunuyoruz:

Birinci tavsiye: Bu kurumların yayılmasının sebebi, faydalı olan somut ekonomiye ve hizmet ekonomisine dayanan İslami kaynaklı kurumlar olmalarıdır. Bu kurumların güvenilirliği; şeriata hükümleri, ilkeleri ve amaçlarına tam olarak bağlı kalma miktarıyla bağlantılıdır. Bu yoldan herhangi bir sapmanın, onun üzerinde tehlikeli ve feci etkileri olacaktır.

İkinci tavsiye: Sürekli ilerleme kanunu Allah’ın kanunlarından biridir. İlerleme belli bir yerde durmamaktır. Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: *“...sizden ileri gitmek ya da geri kalmak isteyen kimseler için...”*. Allah Teâlâ *“...ya da durmak isteyen”* ifadesini de kullanmamıştır. Çünkü durmak geri kalmanın aynısıdır. Allah Teâlâ bu ümmetimizin diğer ümmetlerle olan imtihan kanununu açıklarken bunun; en güzel amel, sürekli üretme ve devamlı ilerleme olduğunu açıklamıştır. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: *“O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için...”*.

Bu sebeple İslami ticaret kurumların; sözleşmeler yaparak, mali ürünleri üretmeye çok gayret göstererek ve faizli ürünlerin alternatifleriyle uğraşma aşamasından vazgeçip gerçek İslami ürünlere geçerek, gerçek ekonomiye ve sürekli ilerlemeye yönelmeleri gerekir. İlk İslami bankanın kurulmasının üzerinden kırk yıl geçtikten sonra bizim hala sadece alternatifler dairesinde dolaşmamız ve boş bir halka etrafında toplanmamız uygun değil ve kabul edilemez. Bilakis tasarruf, finans, yatırım, üretme ve trampa niteliklerini çeşitlendirmemiz gerekiyor.

Son olarak tekrar hepinize teşekkür ediyorum.

Allah’ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

Çeviri: Arş. Gör. Bahattin Alphan